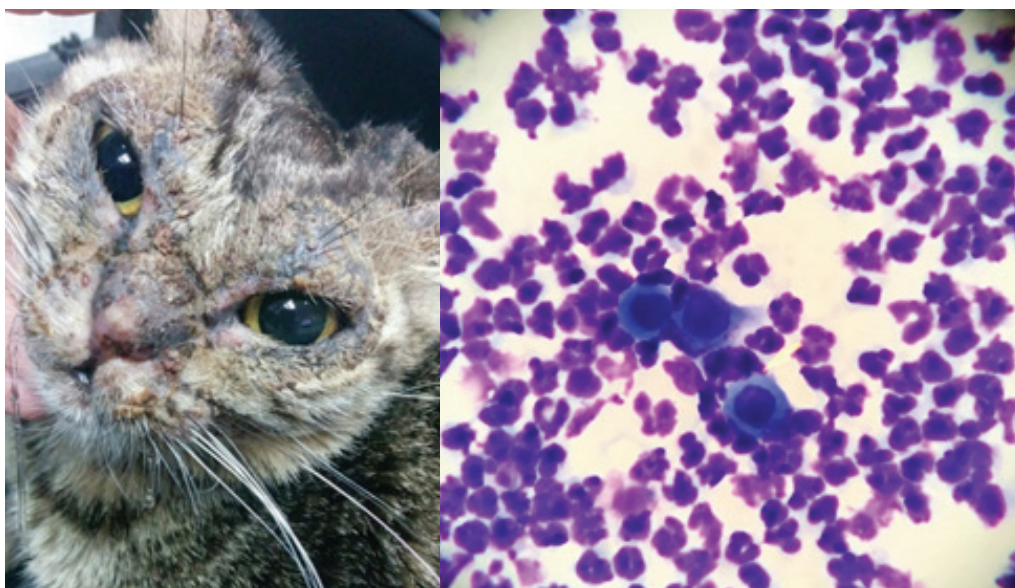

המשך מקרה מיצי:

מיצי אושפזה וקיבלה טיפול תומך ובמקביל בוצעו בדיקות ציטולוגיות מהלקיות העוריות. בבדיקה הציטולוגית (תמונה 1) ניתן להבחין בתאים מסוג נויטרופילים וכן בתאים אקנטוליטיים. באופן כללי, היווצרות התאים האקנטוליטיים נגרמת בעקבות פגיעה במבנה הדסמוזום שמהווה את הצומת הבין תאית. פגיעה זו עשויה להתרחש בעקבות שחרור של אנזימים פרוטאוליטיים כמו במקרים של פיודרמה ופטרט עורית, ובכלבים אף נראו תאים אקנטוליטיים במקרים של זיהום בטפיל הלישמניה. גורם נוסף וחשוב לפגיעה במבנה הדסמוזום הוא במחלה האוטואימונית Pemphigus foliaceus בה נוגדנים תוקפים חלבונים מסוג desmoglein-3 אשר מהווים חלק ממבנה הדסמוזום. פגיעה בחלבונים אלו פוגעת במבנה המסודר של האפידרמיס וגורמת ל"נתק" בין התאים וליצירת אותם תאים בעלי מראה ייחודי.

מכיוון שנוכחות תאים אקנטוליטיים אינה ייחודית ובלעדית למחלת הפמפיגוס היא אינה מהווה איבחון סופי למחלה. במקרים בהם יש חשד למחלה, יש צורך להתקדם לביופסיה מהלקיות העוריות, כפי שהומלץ במקרה של מיצי.

תמונה 1- ממצאים קליניים (משמאל) וציטולוגיים (מימין) מהלקיות העוריות של מיצי.

Pemphigus foliaceus בחתולים

מחלת PF (Pemphigus foliaceus) פחות נפוצה בחתולים מאשר בכלבים, והיא יכולה להופיע בכל גיל, גזע ומין. הסימנים הקליניים לרוב סימטריים וכוללים מופע של פוסטולות וקראסטים בעיקר באזור הראש, הפנים והאוזניים, ובמקרים מסוימים גם באזורים נרחבים יותר כגון רגליים ובסיס הציפורניים. המחלה, כמו במקרה של מיצי, עשויה להופיע בחתולים יחד עם סימנים סיסטמיים הכוללים חום, חולשה, ואנורקסיה.

איבחון דפניטיבי של המחלה מבוצע בביופסיה. בבדיקה היסטולוגית ניתן להבחין ב-subcorneal/intracorneal pustules ובתוכן תאי דלקת מסוג נויטרופילים. לעיתים ניתן להבחין גם במעט אאוזינופילים וכן בתאים אקנטוליטיים. תאים אקנטוליטיים הינם למעשה תאים קרטינוציטיים מהשכבות הבסיסיות באפידרמיס אשר איבדו את האחיזה בתאים השכנים ועל כן קיבלו צורה מעוגלת יותר. תאים אלו, מכיוון שמקורם בשכבות האפידרמיס הבסיסיות, מכילים עדיין גרעין ויש המדמים את צורת התאים האקנטוליטיים לצורת "ביצת עין".

טיפול ופרוגנוזה: הטיפול הנפוץ והמקובל במחלת פמפיגוס בחתולים הוא טיפול אימונוסופרסיבי באמצעות סטרואידים. 2-5 מ"ג לק"ג ליום פרדניזולון הוא מינון מקובל כטיפול יחיד², ולאחר החלמה יש לבצע גמילה הדרגתית ואיטית כמקובל במחלות אוטואימוניות אחרות. במקרים מסוימים כאשר אין תגובה מספקת, או לצורך הפחתה של מינון הסטרואידים, ניתן לשקול הוספת טיפול בתרופות אימונוסופרסיביות נוספות כגון כלורמבוציל או ציקלוספורין. במהלך הטיפול מומלץ לעקוב אחר התפתחות תופעות לוואי הנלוות לטיפול בסטרואידים כגון סכרת. הפרוגנוזה למחלת פמפיגוס בחתולים הינה טובה עם טיפול נכון ומעקב אחר תופעות לוואי נלוות. יש חתולים שיצטרכו טיפול לתקופה ממושכת ואף לכל החיים.

בחזרה למיצי- מיצי החלה טיפול בפרדניזולון במינון של 4 מ"ג לק"ג ליום. לאחר מספר ימים נראה שיפור במצב הרוח ובתאבון, ולאחר מספר ימים נוספים נראה שיפור ניכר בלקיות העוריות (תמונה 2). מיצי המשיכה להגיע למעקב אצל הוטרנר המטפל עד להפסקה מוחלטת של הטיפול.

נכתב על ידי ד"ר אלעד פרי, בוגר התמחות לדרמטולוגיה וטרינרית.
תודה לרופאה המטפלת ד"ר יולה איטקין על השותפות בניהול המקרה.

לקריאה נוספת:

- Preziosi, Diane E. "Feline Pemphigus Foliaceus." Veterinary Clinics: Small Animal Practice 49.1 (2019): 95-104.
- Miller, W. H., C. E. Griffin, and K. L. Campbell. "Autoimmune and immune-mediated dermatoses." Muller and Kirk's small animal dermatology. 7th ed. St Louis, MO: Elsevier Mosby (2013): 432-500.

תמונה 2